Hukuk Bölümü 2010/285 E. , 2011/141 K.

- BAĞ-KUR VE SSK'YA TABI OLARAK ÇALIŞAN DAVACININ GEÇ EMEKLIYE SEVK EDILDIĞI NEDENIYLE MADDI VE MANEVI KAYIPLARININ TAZMINI ISTEMI

  - SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU (5510) Madde 101
  - ESNAF VE SANATKARLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU (BAĞ-KUR)(MÜLGA) (1479) Madde 70

"İçtihat Metni"

Davacı : Ş.M.

Vekili : Av. M.K.

Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu

Vekili : Av. A.C.

O L A Y : Davacının, 381.086.938 sicil numarası ile 20.4.1982 ile 1.8.1998 yılları arasında Bağ-Kur'lu olarak çalışmaya başlamış, bu tarihten 1.8.1998 tarihine kadar primlerini ödeyememiş, bu tarihten itibaren SSK'lı olarak çalışmaya başlamış, bunun üzerine ilişiğinin kesilmesi ve var olan prim borçlarını ödemek için Karaman Bağ-Kur İl Müdürlüğüne dilekçe vermiş, gelen cevabi yazıda ilgilinin 7.093,80 TL ve 8.036,00 TL borcu olduğunun bildirilmesi üzerine toplam borcun tespiti için Karaman İş Mahkemesinde dava açılmış, anılan Mahkemece alacağın 814,64 TL olduğunun tespitine karar verilmiş, bu kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay tarafından prim borcu hesaplamasının Kanuna uygun olmadığı gerekçesiyle bozulmuş, yerel Mahkemece bozma kararına uyularak, ilgilinin prim borcu olmadığına karar verilmiş ve bu karar Yargıtayca onanmıştır. Daha sonra; davacı 26.12.2007 tarihli dilekçe ile emekliliğe sevk edilmesi için başvuruda bulunmuş, bunun üzerine 1.3.2008 tarihi itibariyle emekliye sevk edilmiş, buna göre davacının 23 ay geç emekliye sevk edilmesinde idarenin hizmet kusuru bulunduğu iddiasıyla fazlaya ilişkin hakkı saklı kalmak kaydı ile şimdilik 1.000,00 TL maddi ve 5.000,00 TL manevi olmak üzere 6.000,00 TL tazminatın tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KARAMAN İŞ MAHKEMESİ; 17.10.2008 gün ve E:2008/105, K:2008/147 sayı ile, davanın, davacının geç maaş alması nedeniyle uğramış olduğu maddi ve manevi zararın giderilmesi talebine ilişkin olduğu,

Mahkemelerince yapılan yargılamada, davacı ve davalı vekillerinin dilekçeleri, 2005/117 sayılı dosya ve tüm dosya kapsamına göre, davacının 9.7.2001 tarihli dilekçesi ile bağkur sigortalılığının tespiti için Bağkur Genel Müdürlüğü aleyhine tespit davası açtığı, Mahkemelerinin 2005/117 esas sayılı dosyası ile yapılan yargılama sonucunda 3.10.2006 tarihli karar ile davanın kabulü ile, 31.5.2001 tarihinden itibaren davacının prim borcu bulunmadığının tespitine karar verildiği, bu kararın yargıtay incelemesinden geçerek 19.11.2007 tarih ve 2007/286-20733 sayılı Yargıtay 21. HD nin kararı ile onandığı bunun üzerine davacının prim borcu olmamasına rağmen davalı kurum tarafından prim borcu olduğu belirtilerek dava açılmasına neden olduğu, 1.4.2006 tarihinde emekli olması gerekirken 1.3.2008 tarihi itibariyle emekli edildiği, buna göre 23 ay maaş alması gerekirken 23 ay geç emekli olduğu, ve bu nedenle maddi ve manevi zarara uğradığı belirtilerek dava açıldığı, 1479 s.k.nun 70. maddesinde bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların yetkili iş mahkemelerinde görüleceğinin düzenlendiği, taraflar arasındaki uyuşmazlığın ise davalı kurumdaki hizmetin kötü islemesine dayandığı, hizmet kusuruna dayanılarak açılacak davaların idare mahkemelerinde görülmesinin gerektiği, bu nedenle mahkemelerinin görevsiz olduğu gerekçesiyle, dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmış, Konya 2. İdare Mahkemesi 26.11.2008 gün ve E:2008/1409, K:2008/1445 sayı ile, uyuşmazlığı çözümlemeye yetkili yer idare mahkemesinin Ankara İdare Mahkemesi olduğundan, davanın yetki yönünden reddine karar vermiştir.

ANKARA 14. İDARE MAHKEMESİ; 18.12.2009 gün ve E:2009/155, K:2009/1525 sayı ile, iş bu davaya konu uyuşmazlığın, 1479 sayılı Kanunun uygulanmasından doğduğu anlaşılmış olup, ayrıca 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nda iş mahkemelerinin İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanunu'na dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıkları ile İşçi Sigortaları Kurumu'yla sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davaların çözülmesi ile görevli olduğu belirtildiğinden ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun hükümlerinin yürürlükten kaldıran 5510 sayılı Kanunun 101. maddesinde de aksine bir hüküm olmaması halinde bu Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görüleceğinin belirtilmiş bulunması karşısında; bu davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görevine girdiği gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Ramazan TUNÇ, Sıddık YILDIZ, Ayper GÖKTUNA, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 4.7.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra
GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Bağ-Kur sigortalısı olarak 381.086.938 sicil numarası ile 20.4.1982 ile 1.8.1998 yılları arasında çalışan ve daha sonradan SSK'lı olarak çalışmakta iken emekliye ayrılan davacıya 23 ay geç emekli aylığı bağlanmasından dolayı hizmet kusuruna dayalı olarak maddi, manevi zararın yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

1479 sayılı yasanın "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" başlıklı 70. maddesinde, "Bu Kanunun uygulanmasından doğan uzlaşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür.

(Değişik : ikinci fıkra, 02/08/2003 - 4956/31 md.) Bu Kanuna dayanılarak Kurumca açılacak tazminat ve rücu davaları on yıllık, prim alacakları davaları beş yıllık zamanaşımına tabidir.

(Ek : 14.04.1982 - 2654/10 md.) Şu kadar ki, zamanaşımı nedeniyle primi ödenmeyen süreler, sigortalılık süresinden sayılmaz ve bu süreler için herhangi bir sigorta yardımı yapılmaz" denilmiş,

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, "İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle (o Kanunun değiştirilen ikinci maddesinin C, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş aktinden veya iş Kanunu'na dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler :

A) 5018 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (E) fıkrasına göre sendikaların açacakları ve bu sıfatla aleyhlerine açılacak hukuk davalarına;

B) İşçi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara, o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkansızlıklar dolayısıyla iş mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır" denilmiştir.

1479 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. Bu kanunun 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, 381.086.938 sicil numarası ile 20.4.1982 ile 1.8.1998 yılları arasında Bağ-Kur'lu olarak çalışmaya başladığı, bu tarihten 1.8.1998 tarihine kadar primlerini ödeyemediği, anılan tarihten itibaren SSK'lı olarak çalışmaya başladığı, ilişiğinin kesilmesi ve var olan prim borçlarını ödemek için Karaman Bağ-Kur İl Müdürlüğüne dilekçe verdiği, gelen cevabi yazıda ilgilinin 7.093,80 TL ve 8.036,00 TL borcu olduğunun bildirilmesi üzerine toplam borcun tespiti için Karaman İş Mahkemesinde dava açıldığı, anılan Mahkemece alacağın 814,64 TL olduğunun tespitine karar verildiği, bu kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay tarafından prim borcu hesaplamasının Kanuna uygun olmadığı gerekçesiyle bozulduğu ve yerel Mahkemece ilgilinin prim borcu olmadığına karar verildiği, bu kararın Yargıtayca onanmasından sonra davacının 26.12.2007 tarihli dilekçe ile emekliliğe sevk edilmesi için başvuruda bulunduğu, bunun üzerine ilgilinin 1.3.2008 tarihi itibariyle emekliye sevk edildiği, buna göre davacının 23 ay geç emekliye sevk edildiği nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemiyle davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Davacının 1479 sayılı Kanundan doğan prim borçlarını ilgili kuruma ödemediği ileri sürülerek prim borcunun olduğunun belirtildiği, davacının bu dönemde prim borçları olduğu nedeniyle emekliye ayrılamadığı, iş mahkemelerinde açtığı davalarda borcunun olmadığı yolunda verilen kararların kesinleştiği, daha sonraki süreçte davacının emeklilik talebinin kabul edildiği görülmüştür.

Olay tarihinde yürürlükte olan 1479 sayılı Yasanın uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların yetkili iş mahkemelerinde görüleceği yolunda yasal düzenleme bulunmakta ise de, anılan Kanun hükmünü yürürlükten kaldıran 5510 sayılı Yasanın 101. maddesindeki, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde bu Kanun hükümlerinin uygulanması ile ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görüleceği kuralının bulunması karşısında maddi ve manevi kayıpların tazmini istemine ilişkin davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Karaman İş Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Karaman İş Mahkemesi'nin 17.10.2008 gün ve E:2008/105, K:2008/147 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 4.7.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.